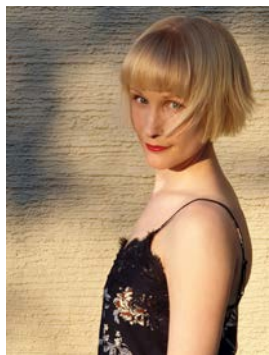

TYÖVÄEN KIRJALLI SUUDEN PÄIVÄ

Käsiohjelma

OIKEUS JA KOHTUUS

3.9.2022 klo 11-18

TYÖVÄENMUSEO WERSTAS

KIITOKSET

Marxilaisen Yhteiskuntatieteen Seura ry

Työväenkirjallisuuden päivä järjestetään ammattiliittojen ja muiden yhteistyökumppaneiden tuella sekä apurahoilla. Tapahtumaa järjestävässä työryhmässä on jäseniä Työväenmuseumo Werstaalta, Kansan Sivistystyön Liitosta, Työväen Sivistysliitosta, Tampereen yliopistosta ja pirkanmaalaisista kulttuuriyhdistyksistä. Tapahtuman kummeina toimivat **Jukka Gustafsson** ja **Anna Kontula**.

Vuoden 2022 Työväenkirjallisuuden päivän työryhmässä ovat olleet mukana **Mikko Kempainen, Jussi Lahtinen, Eriikka Magnusson, Matti Nummelin, Kirsi Nurminen, Riina Näsi, Milla Peltonen, Hanna Samola, Jaakko Suni, Flóra Várkonyi** ja **Marita Viinamäki**. Tapahtuman graafikkona toimii **Minna Karhunsaaari**.

Kannen kuvat: Stine Bro, Helsingin yliopisto, Into, Maarit Laitinen, Heini Lehväslaiho, Matias Riikonen, Veikko Somerpuro ja Tinksu Wessman.

KYSYMYS OIKEUDENMUKAISUUDESTA EI VANHENE KOSKAAN

Oikeus ja kohtuus: Mitä ne merkitsevät nykytyöväen ja sitä koskevan kauno- ja tietokirjallisuuden kohdalla? Mitä ne merkitsevät kirjailijantyössä? Mitä ne merkitsevät tavantallaajan elämässä aikana, jolloin koneet korvaavat työväkeä, ilmastokriisi kärjisty, naapurimaa käy hyökkäyssotaa pienempäänsä vastaan ja elinkustannukset nousevat niin että keskituloistakin hirvittää?

Tänä vuonna Työväenkirjallisuuden päivä haastaa keskusteluun yksilön ja yhteisön oikeuksista sekä niistä rajoista, joihin oikeudet suhteutetaan. Kysymys kohtuudesta, myös elämäntavan kohtuullistamisesta, on mukana. Mistä me, länsimaiset yksilöt ja yhteiskunnat, olemme valmiita luopumaan ja minkä hyväksi? Millainen tulevaisuus meitä odottaa?

Ohjelmaa on koko päivän ajan kolmessa Työväenmuseumo Werstaan salissa: auditoriossa, Bertelissä ja Työväentalossa. Ohjelmaan sisältyy paneelikeskusteluja, kirjailijahaastatteluja ja esitelmiä sekä aforismi- ja runoesityksiä. Pääohjelma, joka on tässä käsiohjelmassa merkitty **oranssein otsikoin**, striimataan myös verkkoon: sekä Facebook-sivuillemme [@tyovaenkirjallisuudenpaiva](mailto:tyovaenkirjallisuudenpaiva) että Työväenmuseumo Werstaan Youtube-kanavalle. Tapahtuman näytteilleasettajat ja kirjamyymälät taas löytyvät Kisälli-salista. Lisätietoa tapahtumasta löydät verkkosivuilta www.tyovaenkirjallisuudenpaiva.com

Lämpimästi tervetuloa mukaan!

Tapahtuman työryhmän puolesta Työväenkirjallisuuden päivän koordinaattorit

Jussi Lahtinen

Milla Peltonen

Kuva: Nauska

11.45-13.00 LUOPUMISEN SIETÄMÄTÖN KEVEYS JA VAIKEUS

Miltä tuntuu jättää jotain tärkeää taakseen, luopua jostain tutusta ja turvallisesta? Milloin luopuminen keventää elämää? Keskustelijoina **Siiri Enoranta, Emilia Kukkala ja Iida Rauma**, vetäjänä **Seppo Puttonen**.

13.15-14.00 AMMATTINA KIRJAILIJA: PREKAARI, PIENYRITTÄJÄ ALEKSIS KIVI

Aleksis Kiven kuolemasta tulee tänä vuonna kuluneeksi 150 vuotta. Verrattain vaatimattomiin oloihin syntynyt Kivi raivasi tiensä ylioppilaaksi ja Suomen ensimmäiseksi ammattikirjailijaksi. Oliko Kivi myös Suomen ensimmäinen prekaarikirjailija – kirjallisen kentän pienyrittäjä? Esitelmöitsijänä **Sakari Katajamäki**.

14.15-15.15 OIKEUS KIRJOITTA - KIRJAILIJAN ETIIKKA NYT

Kenestä ja mistä saa kirjoittaa? Onko kirjailijan rooli ottaa kantaa yhteiskunnallisiin kysymyksiin vai viihdyttää? Kirjailijan muuttuvaa eettistä roolia pohtivat **Marjo Katriina Saarinen, Raisa Jäntti ja Tiina Lehikoinen**, vetäjänä **Carita Forsgren**. (Ohjelman järjestää Pirkkalaiskirjailijat)

15.30-16.15 HAASTATELTAVANA TYÖVÄENKIRJAILIJA: NOORA VALLINKOSKI

Noora Vallinkosken *Koneen pelko* on romaani suuresta murroksesta, jossa tietokone pakottaa työmiehen polvilleen. Miltä suomalaisen työväenluokan nykyisyys näyttää automatisaation paineessa? Haastattelu järjestetään etäyhteyksin saliin projisoituna. Haastattelijana **Milla Peltonen**.

16.30-17.45 VENÄJÄN IDEA JA TODELLISUUS: KESKUSTELUA TAPAUKSISTA SUOMI JA UKRAINA

Miniseminaari Venäjän suhteesta naapurimaihin ja siitä ideologisesta pohjasta, joka Venäjän toimia on ohjannut. Alustukset **Aimo Ruusunen** ja **Pekka Lehtonen**, puheenjohtajana **Jussi Jalonen**.

16.30–17.00: Mitä suomalaisten kaltokohtelu on merkinnyt meille historiassa, ja mitä se merkitsee nyt? (**Ruusunen**)

17.00–17.30: Miksi tähän on tultu? Venäjän idea Ukrainan sodan taustana. (**Lehtonen**)

17.30–17.45: Puheenjohtajan loppupuheenvuoro (**Jalonen**)

12.00-12.30 "KÖYHÄINKYLÄN KOHALA HYPPÄÄN KYYTISTÄ"

Irene Piippola kertoo meän-kielisestä runokokoelmastaan *Pesemättömät*, joka kuvaa lestadiolaisuuden vaikutusta pohjoisen kylissä. Haastattelijana **J. K. Ihalainen**. (Ohjelman järjestää Palladium)

12.45-13.30 SADAN VUODEN TYÖTELIÄISYYS

Millaiset näkemyserot erottivat kansankirjailijat työläiskirjailijoista, entä pienviljelijät työläisistä? **Juha Drufva** kertoo kirjastaan *Sadan vuoden työteläisyys – Kauppi-Heikin ja Eino Säisän proosan mielenmaisemissa*. Haastattelijana **Matti Ylipiessa**. (Ohjelman järjestää Atrain & Nord)

13.45-14.15 KÄPYLÄN IDYLLI

Jarno Mällisen *Käpylän idylli* kuvaa elämää Helsingin Käpylässä 1970-luvun alussa, jolloin sotaveteraanit asuivat yhä metsissä ja saivat vain harvoin ymmärrystä osakseen. (Ohjelman järjestää Enostone)

14.30-15.00 METSÄ, MUISTATKO?

Esko Kuusisto kertoo kuvin ja sanoin teoksestaan *Metsäpoluilta poimittua*, joka sisältää muistumia, pakinoita, raportteja ja esseitä. (Ohjelman järjestää Seutu Kustannus)

15.15-16.15 PIRKKALAISKIRJAILIJOIDEN LiTSLAM

Pirkkalaiskirjailijat nousevat lavalle uutuusteostensa kanssa. Otteita kirjoistaan lukevat **Harri István Mäki, Kirsti Kuronen, Riikka Palander, J.S. Meresmaa, Annika Eronen, Katariina Romppainen ja Carita Forsgren**. Juontajana **Asko Jaakonaho**. (Ohjelman järjestää Pirkkalaiskirjailijat)

16.30-17.15 KIRJAJULKKARIT: JARMO TEINILÄN ISÄN ÄÄNI

Jarmo Teinilän kuudes romaani *Isän ääni ilmestyy!* Teos on rikosromaani, jossa varastouskottava huumori ja vakava yhteiskuntakritiikki yhdistyvät omintakeisesti. Kirjailijaa haastattelee **Laura Pitkänen**. (Ohjelman järjestää Warelia)

11.00–11.30 AVAJAISET

Avajaispuhe ”Oikeus ja kohtuus”: emeritusprofessori **Jukka Kekkonen**.

”Ajaton aforismi”: Samuli Parosen seura esittää vuoroluentana sikermän **Samuli Parosen** aforismeja.

11.45–12.15 RATAJÄTKÄT

Kalle Kallio esittelee kirjaansa *Ratajätät – Rautatienrakentajien kokemukset 1857–1939*.

Oliko ratatyöntekijöiden kovassa arjessa juurikaan oikeutta ja kohtuutta?

(Ohjelman järjestää Työväenmuseo Werstas)

12.15–12.45 ETÄOMAISHOITAJUUDEN HAASTEET

Etäomaishoitajia on Suomessa jo noin 100 000, mutta he eivät saa yhteiskunnan tukia ja joutuvat helposti syrjään työelämästä. **Tanja Litmanen** kertoo tosipohjaisesta romaanistaan *Aina omanne*. (Ohjelman järjestää Warelia)

13.00–13.40 OIKEUS HYVÄÄN KUOLEMAAN

Aija Andersson kertoo runokokoelmastaan *Eutanasia*, joka kuvaa parantumattomasti sairaan viimeistä vuotta. Mitä merkitsee oikeus hyvään kuolemaan? Entä kuolemansairaana oikeus hyvään elämään? (Ohjelman järjestää Kulttuurivihkot)

13.40–14.00 POMPEJIN VIIMEISET PÄIVÄT / CRESCENS ON KOHTA VAPAA

Pirjo Kotamäki esittelee ja lukee runoteostaan *Pompeji*, joka kuvaa pompejilaisten viimeisiä päiviä ennen Vesuviuksen purkausta. Roolirunoissa puhuvat myös naiset ja orjat – siis tavallinen työväki. (Ohjelman järjestää Kulttuurivihkot)

14.15–15.15 TULEVAISUUDEN YHTEISKUNTA: YLTÄKYLLÄINEN, ERIARVOINEN VAI MOLEMPIA?

Mitä voimme odottaa tulevaisuudelta? Mikä vie Suomea – ja koko maapalloa – kohti parempaa? Mikä taas antaa aihetta pessimismiin? Teemasta keskustelevat **Osmo Soininvaara** ja **Kari Enqvist**.

15.30–16.00 VUOSIKIRJAN ESITTELY: VÄKI VOIMAKAS 35 - HENKINEN TYÖVÄKI

Työväen historian ja perinteen tutkimuksen seuran Väki Voimakas -vuosikirja julkaistaan otsikolla *Henkinen työväki*. Teosta esittelevät **Mikko Kemppainen** ja **Antti Harmainen**. (Ohjelman järjestää Työväen historian ja perinteen tutkimuksen seura)

16.15–16.45 TENHO: OPISKELIJAELEMÄÄ 1990-LUVUN TAMPEREELLA

Pulmu Kailamon ja **Taru Kumara-Moision** romaani *Tenho* kertoo 1990-luvusta, varhaisista irc-yhteisöistä ja opiskelijaelämästä Tampereella.

Haastattelijana **Kalle Niinikangas**.

(Ohjelman järjestää Enostone)

16.45–17.15 LEENU, LIINU JA TIINU -- RAJANSA RINNOILLAKIN

Leena Sainion miniromaani *Leenu, Liinu ja Tiinu -- rajansa rinnoillakin* kertoo humoristisesti vakavasta aiheesta: elämästä kohtuuttoman isojen rintojen kanssa.

Ovatko liianisorintaiset syrjäytetty kansanosat?

(Ohjelman järjestää Enostone)

Pääohjelma, joka on tässä käsiohjelmassa merkitty oranssein otsikoin, striimataan myös verkkoon sekä Facebook-sivuillemme @tyovaenkirjallisuudenpaiva että Työväenmuseo Werstaan Youtube-kanavalle.

**Työväenkirjallisuuden päivänä
Werstaan museokahvila avoinna klo 11–16.
Tarjolla suolaista ja makeaa kahvin kanssa.
Tervetuloa!**

PÄÄOHJELMAN ESIINTYJÄT

Enoranta Siiri

Tamperelainen kirjailija. Enorannan kymmenes teos *Maailmantlyttäret* (WSOY 2022) on utooppinen kuvitelma, jossa mm. seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen tasa-arvoiset oikeudet ovat toteutuneet.

Enqvist Kari

Kosmologian emeritusprofessori. Enqvist on akateemisten ansioiden lisäksi tunnettu julkisena keskustelijana ja luonnontieteitä kansantajuistavana kirjoittajana. Enqvistin esikoisromaani *Wilson* (WSOY 2022) ilmestyi keväällä.

Katajamäki Sakari

Aleksis Kiven Seuran puheenjohtaja ja toimituspäällikkö SKS:n Edith-yksikössä. Edith on suomalaisten kirjallisuuden kriittisten editioiden yksikkö, jossa on julkaistu mm. Aleksis Kiven tuotannon kriittisiä editioita.

Kekkonen Jukka

Oikeushistorian ja roomalaisen oikeuden emeritusprofessori. Kekkonen tunnetaan myös julkisena keskustelijana, ja hän on viime vuosikymmeninä kommentoinut aktiivisesti ja kriittisesti yliopistopolitiikkaa.

Kukkala Emilia

Toimittaja ja kirjailija. Tällä hetkellä Kukkala toimii kulttuurilehti Voiman vastaavana päätoimittajana. Kukkalan esikoisromaani *Kaiken jälkeen* (Into 2021) kertoo työväenluokkaista tarinaa luopumisesta.

Lehtonen Pekka

Venäjällä pitkään asunut ja kirjeenvaihtajana toiminut tietokirjailija. Teoksessaan *Myyttien ja utopioiden maa – Venäjän historiaa ja aatteita penkomassa* (Warelia 2022) Lehtonen tarkastelee nyky-Venäjän aatehistoriallista pohjaa.

Rauma Iida

Turkulainen kirjailija. Rauman tuorein romaani *Hävitys: Tapauskertomus* (Siltala 2022) on yhteiskunnallinen kertomus koulumaailmasta ja sinne pesiytyneestä henkisen ja fyysisen väkivallan kulttuurista.

Ruusunen Aimo

Tietokirjailija ja toimittaja. Viime aikoina Ruusunen on tutkinut 1937–1938 Stalinin vainoissa teloitettujen suomalaisten kohtaloita. Ruusunen tuorein teos on *Tuomitut – Lisälehtiä ja opastusta Neuvostoliitossa kadonneisiin* (Warelia 2022).

Soininvaara Osmo

Pitkän linjan poliitikko ja entinen kansanedustaja, joka on vaikuttanut Suomen vihreässä liikkeessä alusta asti. Viime vuonna Soininvaaralta ilmestyi tulevaisuutta pohtiva ja ongelmiin ratkaisuja tarjoava teos *2020-luvun yhteiskuntapolitiikka* (Teos 2021).

Vallinkoski Noora

Tanskassa asuva turkulaislähtöinen kirjailija. Vallinkosken esikoisromaani *Perno Mega City* (Atena 2018) kertoi modernin lähiötarinan. Toinen romaani *Koneen pelko* (Atena 2022) tarttuu automatisaation ja työväestön suhteeseen.

HAASTATTELIJAT JA PANEELIEN PUHEENJOHTAJAT

Jalonen Jussi

Historiantutkija ja tietokirjailija. Jalosen tuotantoon kuuluu mm. sotahistorian tutkimusta sekä amerikkalaisen kapitalismin ”valtiattaren” Amy Randin henkilöhistorian tarkastelua.

Peltonen Milla

Kirjallisuudentutkijakoulutettu tietokirjailija ja toinen Työväenkirjallisuuden päivän koordinaattoreista.

Puttonen Seppo

Palkittu kirjallisuustoimittaja, joka teki pitkän uran Yleisradiossa. Puttonen on toiminut myös mm. Turun Kirjamessujen ohjelmapäällikkönä.

Lisäksi tapahtumassa on lukuisia muita esiintyjä näyttellessänsä järjestämässä ohjelmassa.

Tilaa työväenhenkinen aikakauslehti!

”Suomalaisilta on pimitetty heidän oma musiikkinsa”

Unohduksissa olleiden perinnesoitinten uusi historia

Kolme seuraavaa numeroa nyt vain 16,90e (kestotilaus).

Tee tilaus näytteilleasettajien huoneessa tai netissä: www.kulttuurivihkot.fi

Kulttuurivihkot

VAPAAEHTOISTYÖHÖN WERSTAALLE!

MUSEOSAKKI

Werstaan vapaaehtoisporukka Museosakki etsii uusia jäseniä.

Ota yhteyttä: ulla.rohunen@tyovaenmuseo.fi, 050- 440 1157

Valitse tieto. Tilaa Demokraatti. 39 € / 4 kk

Tilaa palvelu: 09 7010 500
tilaajapalvelu@demokraatti.fi
www.demokraatti.fi/tilaa-lehti

Tarjous koskee vain uusia tilauksia.

PISPALAN KIRJASTO

on vuodesta 1997 toiminut itsenäinen kirjasto, joka perustettiin lakkautetun kaupungin sivukirjaston tilalle. Kokoelmat on koottu lahjoituksista. Niihin sisältyy muun muassa Pispala-kokoelma, laaja valikoima yhteiskunnallista kirjallisuutta, sarjakuvia ja kaunokirjallisuuden klassikoita.

Kirjasto toimii myös eri yhdistysten kokous- ja tapahtumatilana sekä matalan kynnyksen kohtaamispaikkana. Syksyllä 2017 kirjasto aloitti uusissa tiloissa osoitteessa Pispalan valtatie 21.

Kirjastoa ylläpitää Pispalan kirjastoyhdistys. Voit tukea toimintaa maksamalla jäsenmaksun 5€/vuosi tai vapaaehtoiseen suuremman kannatusmaksun tilille:

FI06 8000 1270 9340 38

www.pispalankirjasto.fi

NIIN & NÄIN

Työväenkirjallisuuden päivän
KESTOTILAUSTARJOUS!

KESTOTILAUS
VUODEKSI **48 €**

+

**KAUPAN PÄÄLLE
KAKSI LEHTEÄ
& KIRJA & KASSI**

www.netn.fi/lehti | 040 721 4891

Suojaako yleissitovuus
työntekijää mielivallalta?

Kyllä!

Teollisuus
liitto

**PIDÄ HUOLTA
OIKEUKSISTASI
TYÖELÄMÄSSÄ.**

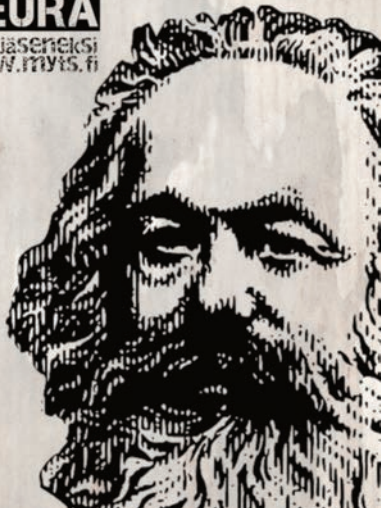
Liity ammattiliittoon.
www.pam.fi/liity

PAM

Palvelualojen
ammattiliitto
Serviceproff

**MARXILAISEN
YHTEISKUNTA-
TIETEEN
SEURA**

Liity jäseneksi
www.myt.fi

turva

**“Vakuutusyhtiö,
josta saat
vastinetta
rahallasi.”**

Tämä ei ole mainoslause,
vaan asiakkaidemme suusta kuultua:
Kaikista Suomen vakuutusyhtiöistä
Turvan asiakkaat kokevat saavansa
eniten vastinetta rahalleen.
Tämän vahvistaa EPSI Rating
-asiakastytyväisyystutkimus 2021.
Liity sinäkin tyytyväisten asiakkaiden
joukkoon: turva.fi/turvaan

*Hymyile,
olet Turvassa.*

Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turva • turva.fi • 01019 5110

**JÄSENIEMME
KOHTUULLISIA
OIKEUKSIA
PUOLUSTAMASSA**

SÄHKÖLIITTO

Enemmän voimaa yhdessä

Liitossa meillä on
voimaa!

SUOMEN
ELINTARVIKETYÖLÄISTEN
LIITTO

OHJELMA

KLO	AUDITORIO Werstas katutaso	BERTEL-SALI Werstas 2. krs	TYÖVÄENTALO Werstas 2. krs
11.00		AVAJAISET	
11.45	LUOPUMISEN SIETÄMÄTÖN KEVEYS JA VAIKEUS	KALLE KALLIO: RATAJÄTKÄT	12.00 "KÖYHÄINKYLÄN KOHALA HYPÄÄN KYTTISTÄ"
		12.15 ETÄOMAISHOITAJUUDEN HAASTEET	
13.00	13.15. PREKAARI, PIENYRITTÄJÄ ALEKSIS KIVI	OIKEUS HYVÄÄN KUOLEMAAN	12.45 SADAN VUODEN TYÖTELIÄISYYS
14.00	14.15 OIKEUS KIRJOITTAJKIRJAILIJAN ETIIKKA NYT	13.40 POMPEIJIN VIIMEISET PÄIVÄT	13.45 KÄPYLÄN IDYLLI
14.45		14.15 TULEVAISUUDEN YHTEISKUNTA	14.30 METSÄ, MUISTATKO?
15.30	NOORA VALLINKOSKEN HAASTATTELU	15.30 VUOSIKIRJAN ESITELY: VÄKI VOIMAKAS 35	15.15 PIRKKALAISKIRJAILIJOIDEN LITSLAM
16.30	KESKUSTELUA TAPAUKSISTA SUOMI JA UKRAINA	16.15 TENHO: OPISKELIJAELÄMÄÄ 1990-LUVUN TAMPEREELLA	16.30 TEINILÄ: ISÄN ÄÄNI, KIRJAJULKKARIT
16.45		LEENU, LIINU JA TIINU	